

119

MINISTRIES

Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vergemakkelijken. Daarom is het mogelijk dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Daarnaast kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zouden zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs."

Iconen en Afgoderij: Een Pleidooi voor Aanbidding Zonder Beelden

Heb je jezelf ooit afgevraagd waarom zoveel kerken zijn versierd met beelden en iconen, ondanks dat de Bijbel deze praktijken regelmatig veroordeelt? Het is vreemd om te zien dat veel christenen tegenwoordig deel uitmaken van denominaties die deze beelden opnemen in hun aanbidding.

Het rooms-katholicisme, de grootste christelijke denominatie met ongeveer 1,3 miljard volgelingen, maakt bijvoorbeeld veel gebruik van beelden en iconen, in zowel de kerkelijke omgeving als bij hun persoonlijke devotie. De oosters-orthodoxe kerk, met ongeveer 220 miljoen leden, omarmt ook iconen als een centraal onderdeel van haar eredienst, zowel in het openbaar als privé.

En ook oriëntaals-orthodoxe kerken, waaronder de koptische, Armeense en Ethiopische aftakkingen, met ongeveer 60 miljoen volgelingen, gebruiken iconen. Zelfs het anglicanisme, met 85 miljoen volgelingen, en bepaalde aftakkingen van de lutherse en methodistische kerken, samen goed voor ongeveer 120 miljoen leden, gebruiken beelden en iconen bij hun praktijken, hoewel minder uitgebreid.

Als je deze getallen optelt, is het duidelijk dat meer dan 1,7 miljard christenen, een substantiële meerderheid van de naar schatting 2,4 miljard christenen wereldwijd, zich bezighouden met een bepaalde vorm van een op afbeeldingen gebaseerde aanbidding. Deze wijdverbreide praktijk heeft ons ertoe aangezet om de Bijbelse basis van aanbidding opnieuw te bekijken, zodat we gaan begrijpen naar welke soort aanbidding JHWH werkelijk verlangt.

Omdat deze praktijken zoveel voorkomen, is het belangrijk om het Bijbelse fundament van aanbidding opnieuw te gaan bekijken. Het oorspronkelijke ontwerp en het doel van de Tempel, met name de afwezigheid van fysieke afbeeldingen van God, geven ons een duidelijk inzicht in het soort aanbidding waar JHWH naar verlangt (Exodus 25:8-9).

Of je nu bij een denominatie behoort die dergelijke afbeeldingen in de eredienst gebruikt of iemand kent die dat doet, deze studie kan hoe dan ook waardevol voor je zijn. We willen je laten zien dat de ware Bijbelse aanbidding betekent dat we alle vormen van afgoderij verwerpen, inclusief het gebruik van afbeeldingen en iconen zoals in bepaalde kerken (Exodus 20:4-5).

Door de Bijbelse basis van de aanbidding te onderzoeken en deze te vergelijken met oude en moderne praktijken, zullen we betogen dat de gelovigen ernaar moeten streven om JHWH te aanbidden in geest en waarheid, zonder fysieke afbeeldingen die kunnen leiden tot afgoderij (Johannes 4:24).

In deze studie onderzoeken we de culturele achtergrond van het Oude Nabije Oosten (ONO), het Bijbelse gebod tegen het maken van afbeeldingen, en de theologische betekenis van een aanbidding zonder afbeeldingen. Ook gaan we de gevaren onderzoeken van de afgoderij in de voorbije geschiedenis, parallellen trekken met de moderne christelijke praktijken, en de Messiaanse connecties en de rol van Jesjoea aangeven bij de juiste manier van aanbidding.

Om het wijdverbreide gebruik van afbeeldingen in de moderne christelijke denominaties te begrijpen, moeten we teruggaan naar de oorsprong van deze praktijken. Daarbij moeten we ons verdiepen in de culturele en religieuze context van het Oude Nabije Oosten (ONO), waar de fysieke beelden van goden gemeengoed waren.

Deel 1: De culturele achtergrond van het Oude Nabije Oosten (ONO)

Omdat er in de Bijbelse Tempel geen enkele fysieke afbeelding van God aanwezig was, onderscheidde het zich van de omringende culturen van het Oude Nabije Oosten (ONO). Dit unieke kenmerk weerspiegelt de diepgaande theologische principes, die in sterk contrast staan met de religieuze praktijken van de naburige landen. Om dit contrast te begrijpen, moeten we de culturele, literaire en theologische motieven van het ONO onderzoeken, en ook de thematische verbanden in de Bijbel, die de bovennatuurlijke God en de vorm van aanbidding benadrukken die Hij heeft ingesteld.

In het ONO waren religieuze praktijken diep verweven met de schepping en het vereren van afbeeldingen. Tempels waren de epicentra van het religieuze leven, vaak versierd met beelden en houtsnijwerk die verschillende goden voorstelden. Deze beelden waren niet alleen decoratief, maar men geloofde dat het de fysieke manifestaties waren van de goden zelf. Ze dienden als het middelpunt van de aanbidding en de rituelen.

- Snell, D. C. (2011), *Religions of the Ancient Near East*, Cambridge University Press, blz. 42-48, 80-85; Jacobsen, T. (1976),
- The Treasures of Darkness: A History of Mesopotamian Religion*, Yale University Press, blz 14;
- Greener, A. (2019).
- Archaeology and Religion in Late Bronze Age Canaan. Religions*, 10(4), blz 258

Mesopotamische Tempels:

In het oude Mesopotamië bouwden stadstaten zoals Babylon en Assyrië enorme ziggurats - torenhoge tempels die beelden van hun goden bevatten. Men geloofde dat deze grootse bouwwerken dienden als de aardse woonplaatsen van de goden, die de hemel en de aarde met elkaar verbonden.

- Bottéro, J. (2001), *Religion in Ancient Mesopotamia*, University of Chicago Press, blz 114-116

In deze tempels werden goden zoals Marduk en Ishtar als grote beelden afgebeeld, waarvan werd aangenomen dat ze de essentie of de geest van de god bevatten, waardoor deze tempels heilige ruimtes werden waar de goddelijke en menselijke rijken elkaar kruisten.

- Bottéro, J. (2001), *Religion in Ancient Mesopotamia*, University of Chicago Press, blz 112-115

De aanbidding in deze tempels omvatte uitgebreide rituelen, offers en een nauwgezette zorg voor de beelden van de goden, waar met grote eerbied en toewijding mee werd omgegaan.

-Jacobsen, T. (1976), *The Treasures of Darkness: A History of Mesopotamian Religion*, Yale University Press, blz 84

De regering van de Babylonische koning Nebukadnezar staat bekend om de nadruk die er werd gelegd op afgoderij, zoals de stele die hij heeft opgericht - een enorm gouden beeld, dat iedereen moest aanbidden, zoals is opgetekend in het boek Daniël. Deze gebeurtenis illustreert de wijdverbreide praktijk van afgoderij in Mesopotamië.

Egyptische Praktijken:

In Egypte werden de tempels voor goden zoals Ra, Osiris en Isis op dezelfde wijze gevuld met beelden en reliëfs die deze goden uitbeeldden. De farao, die als een levende god werd beschouwd, had ook talrijke beelden, die zijn goddelijke status versterkten. De beelden waren een integraal onderdeel van de dagelijkse tempelrituelen, waar priesters plechtigheden uitvoerden om de goden te voeden en te verzorgen, en hun gunst en aanwezigheid te verzekeren.

-Wilkinson, R.H. (2003), *The Complete Gods and Goddesses of Ancient Egypt*, Thames & Hudson, blz 41-59

De Egyptenaren bedreven een hoogontwikkelde vorm van afgoderij, met een uitgebreid pantheon van goden en godinnen, elk geassocieerd met de specifieke aspecten van het leven en de natuurlijke wereld.

-Morenz, S. (1973), *Egyptian religion*, Cornell University Press, blz 102-110

De goden werden vaak afgebeeld in antropomorfe vormen, met menselijke lichamen en dierenkoppen, die hun goddelijke eigenschappen symboliseerden.

-Wilkinson, R.H. (2003), *The Complete Gods and Goddesses of Ancient Egypt*, Thames & Hudson, blz 90-98.

Onder de vele vergoddelijkte dieren nam het kalf een belangrijke plaats in bij de Egyptische eredienst. Vooral de Apis-stier werd beschouwd als een manifestatie van de god Ptah die later werd geassocieerd met Osiris.

(Budge, E.A.W. (1969), *The Gods of the Egyptians*, Vol. 1, Dover Publications, blz 24-28; Apis, [Wereldwijd Egyptisch Museum](#); Ptah, [Encyclopedia Britannica](#))

De Apis-stier werd aanbeden door middel van uitgebreide ceremonies, en een levende stier, die als de Apis werd beschouwd, werd in de tempel van Ptah geplaatst, in Memphis. Wanneer een Apis-stier stierf, werd deze gemummificeerd en kreeg die een grootse begrafenis, wat laat zien hoe belangrijk die was in de Egyptische religie.

-Quirke, S. (2001), *The Cult of Ra: Sun-Worship in Ancient Egypt*, Thames & Hudson, blz 109-110

De aanbidding van de Apis-stier en de andere runder-goden kan de Israëlieten hebben beïnvloed tijdens hun verblijf in Egypte, wat heeft bijgedragen aan het incident met het gouden kalf, dat in Exodus 32 wordt beschreven.

(Meyers, Carol (2005), *Exodus*, Cambridge University Press, 2005, blz 258-264).

Dit syncretisme, waarbij elementen van Egyptische afgoderij werden vermengd met de aanbidding van JHWH, benadrukte de geestelijke gevaren van het aanvaarden van de heidense praktijken, zoals we later verder zullen onderzoeken in deze studie.

Kanaänitische religie:

De Kanaänieten, die dicht bij Israël woonden, aanbaden goden als Baäl en Astarte door middel van bewerkte houten palen en stenen afgodsbeelden. Baäl werd gezien als de god van regen, storm en vruchtbaarheid, terwijl Astarte werd beschouwd als de moedergodin, die werd geassocieerd met vruchtbaarheid en moederschap. Hun religieuze praktijken omvatten het plaatsen van obeliskken voor Astarte en beelden van Baäl, vaak op hoge plaatsen en in bossen.

-Smith, M.S. (1997), *The Early History of God: Yahweh and the Other Deities in Ancient Israel*, Eerdmans, blz 80-85

Deze locaties waren centra van vruchtbaarheidsrituelen en landbouwfeesten, wat hun afhankelijkheid afbeeldde van deze goden voor het succes van de oogst en de welvaart. Hoge plaatsen, ofwel "bamot", waren verhoogde locaties waar de aanbidders geloofden dat ze dicht bij de goden waren.

-High place, [Encyclopaedia Britannica](#); High Places, *Altars and the Bamah*. [Biblical Archaeology Society](#)

Hier brachten ze offers en voerden ze rituelen uit om de gunst van Baäl en Astarte af te smeken. Vruchtbaarheidsrituelen, waarbij symbolische handelingen de vruchtbaarheid van het land moesten stimuleren, waren gangbare praktijken en ze waren bedoeld om de agrarische overvloed te waarborgen.

-Greener, A. (2019). *Archaeology and Religion in Late Bronze Age Canaan. Religions*, 10(4), blz 258

De Israëlieten kwamen deze Kanaänitische gebruiken vaak tegen, wat leidde tot perioden van syncretisme waarbij elementen van deze Kanaänitische afgoderij werden vermengd met de aanbidding van JHWH.

-Smith, M.S. (2002), *The Early History of God: Yahweh and the Other Deities in Ancient Israel*, Eerdmans, blz 86, 144-150.

De Bijbel veroordeelt syncretisme omdat het leidt tot geestelijke corruptie en een afwijking van de exclusieve aanbidding van JHWH. De confrontatie van de profeet Elia met de profeten van Baäl op de berg Karmel, zoals beschreven in 1 Koningen 18, dient als een dramatisch voorbeeld van de verwerping van de Baäl-aanbidding en de herbevestiging van de soevereiniteit van JHWH.

Deze religieuze ONO-praktijken onthullen een gemeenschappelijk theologisch perspectief: goden werden gezien als alomtegenwoordig en toegankelijk door middel van zichtbare figuren. Door de beelden konden ze de goden in bedwang houden of sussen, waardoor hun gunst en aanwezigheid was gewaarborgd. Wat dit soort beelden onderscheidt van gewone beelden, zoals we die tegenkomen bij de gedenktekens van de tweede wereldoorlog, is het beoogde doel. Deze beelden zijn speciaal gemaakt om mensen te helpen en te begeleiden bij hun aanbiddingspraktijken, gebeden en verering. Het waren niet alleen artistieke uitingen, maar men geloofde dat ze de essentie van de goden in zich hadden en ze fungeerden als tastbare richtpunten voor een geestelijke verbinding. Deze intrinsieke band met aanbidding is wat beelden onderscheidend en theologisch belangrijk maakt in oude de religieuze praktijken.

Dit begrip maakt het verschil met de Bijbelse Tempel nog opvallender. In de Bijbelse Tempel was er opzettelijk geen enkele afbeelding van JHWH aanwezig. Deze afwezigheid was geen vergissing, maar een direct gebod van God, een weerspiegeling van Zijn unieke aard en de vorm van aanbidding die Hij vereiste.

Exodus 20:4-5

U zult voor uzelf geen beeld maken, geen enkele afbeelding van wat boven in de hemel, of beneden op de aarde of in het water onder de aarde is. U zult zich daarvoor niet neerbuigen, en die niet dienen, want Ik, de HEERE (JHWH), uw God, ben een na-ijverig God, Die de misdaad van de vaders vergeldt aan de kinderen, aan het derde en vierde geslacht van hen die Mij haten,

Dit gebod benadrukte een aantal belangrijke theologische principes:

- **De Boven Alles Uitstijgende Grootheid van JHWH:** In tegenstelling tot de goden van het ONO, maakt JHWH geen deel uit van de geschapen orde, maar bestaat Hij daarbuiten. Zijn essentie kan niet in enige fysieke vorm worden vastgelegd of beperkt, wat Zijn onvergelykbaarheid en opperste soevereiniteit benadrukt.
- **Geestelijke Aanbidding:** De afwezigheid van een afbeelding leidde de Israëlieten naar een vorm van aanbidding die geestelijk en relationeel was in plaats van ritueel en fysiek. Dit wordt weerspiegeld in het onderwijs van Jesjoea: "Maar de tijd komt, en is nu, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid, want de Vader zoekt wie Hem zo aanbidden." (Johannes 4:23)
- **Heiligheid en Anders-Zijn:** JHWH's onderscheidend vermogen wordt verder benadrukt door Zijn heiligheid. Hij kan niet worden gereduceerd tot een aardse vorm, waardoor Hij Zich onderscheidt van de goden van het ONO.

Ondanks de duidelijke geboden van JHWH heeft de aanwezigheid van de afgoden in de omringende culturen Israël herhaaldelijk beïnvloed, waardoor ze afdwaalden van de zuivere aanbidding. Het boek Richteren beschrijft deze worsteling en laat zien hoe de Israëlieten zich, ondanks de geboden van God, vaak met afgoderij hebben beziggehouden:

Richteren 2:17

Zij luisterden echter ook niet naar hun richters, maar gingen als in hoererij achter andere goden aan en bogen zich voor hen neer. Al snel waren zij afgeweken van de weg die hun vaders gegaan waren, toen die luisterden naar de geboden van de HEERE (JHWH). Zij deden zo niet.

JHWH riep Israël voortdurend terug naar Hemzelf en benadrukte hoe belangrijk het is om Hem in geest en waarheid te aanbidden, vrij van de afgodische praktijken van de naties om hen heen.

Deze oproep is vandaag de dag nog steeds actueel en spoort de gelovigen aan om alle vormen van afgoderij te verwerpen en hun aanbidding uitsluitend te richten op JHWH. Het Bijbelse verbod op afbeeldingen kunnen we begrijpen aan de hand van de verschillende thematische verbanden binnen de Bijbel. Het scheppingsverhaal in Genesis onderstreept bijvoorbeeld het onderscheid tussen de Schepper en de schepping, een thema dat door de hele Bijbel heen zit verweven (Genesis 1:1). De Bijbel veroordeelt vaak het gebruiken van afgoden en benadrukt hun onmacht en de dwaasheid van afgoderij:

Jesaja 44:9-10

De makers van beelden, allen zijn zij leegheid, hun geliefde voorwerpen doen geen nut. Ja, zijzelf zijn hun getuigen: zij zien niet en zij weten niet. Daarom zullen zij beschaamd worden. Wie maakt er nu een god en giet een beeld dat geen nut doet?

Psalm 115:4-8

Hun afgoden zijn zilver en goud, het werk van mensenhanden: zij hebben een mond, maar spreken niet; zij hebben ogen, maar zien niet; zij hebben oren, maar horen niet; zij hebben een neus, maar ruiken niet; hun handen, die tasten niet; hun voeten, die gaan niet; er komt geen geluid uit hun keel. Laat wie ze maken hun gelijk worden, al wie op hen vertrouwt.

De Bijbel versterkt heel consequent het onderscheid tussen JHWH en de goden van de volken, en benadrukt dat je vertrouwen en aanbidding uitsluitend op de ware God moeten zijn gericht.

Het Oude Nabije Oosten (ONO), dat was gevuld met tastbare beelden van goden, staat in schril contrast met het Bijbelse gebod voor een aanbidding zonder afbeeldingen. Dit theologisch standpunt met betrekking tot de aanbidding zonder afbeeldingen heeft diepgaande implicaties voor ons begrip van Gods aard en hoe Hij aanbeden wil worden.

Deel 2: Het Theologische Belang van een Aanbidding zonder Afbeeldingen

Een van de meest diepgaande aspecten van het Bijbelse verbod op afbeeldingen ligt in de theologische implicaties met betrekking tot de transcendentie en alomtegenwoordigheid van God.

In het Oude Nabije Oosten (ONO) werden goden vaak gezien als alomtegenwoordig, wat betekent dat ze nauw verbonden waren met de fysieke wereld door middel van hun afbeeldingen en beelden. Deze voorstellingen maakten de goden toegankelijk en controleerbaar, omdat ze geloofden dat ze zich in de afbeeldingen bevonden die door mensenhanden waren gemaakt.

-Rubio, G. (2008), *"Gods and Humans in the Ancient Near East," in Religion and Power: Divine Kingship in the Ancient World and Beyond*, The Oriental Institute of the University of Chicago, blz. 17-42)

Daartegenover is de transcendentie van JHWH een centraal thema in de gehele Bijbel. JHWH bestaat buiten de grenzen van het fysische universum en kan niet worden gereduceerd tot enige vorm of gelijkenis, wat Zijn opperste soevereiniteit en onvergelykbaarheid benadrukt.

Jesaja 40:18

Met wie zou u God willen vergelijken, of welke vergelijking zou u op Hem willen toepassen?

Deze retorische vraag onderstreept de zinloosheid van elke poging om JHWH eer te geven met een afbeelding. Zijn aard gaat het menselijk begrip en de artistieke expressie te boven. Tegelijkertijd wordt de alomtegenwoordigheid van JHWH onthuld door Zijn daden en de aanwezigheid onder Zijn volk, maar zonder dat Hij daar noodzakelijkerwijs voor moet worden afgebeeld. Dit wordt zes hoofdstukken later toegelicht:

Jesaja 46:5-7

Met wie wilt u Mij vergelijken en met wie op één lijn stellen? Met wie wilt u Mij meten, dat wij elkaars gelijken zouden zijn? Zij schudden goud uit hun beurs en wegen zilver op een weegschaal. Zij huren een edelsmid, en die maakt er een god van. Zij knielen, ook buigen zij zich ervoor neer. Zij nemen hem op de schouder, zij dragen hem en zetten hem op zijn plaats. Daar staat hij en van zijn plaats wijkt hij niet. Ja, roept iemand tot hem, hij antwoordt niet, hij verlost hem niet uit zijn benauwdheid.

De afwezigheid van afbeeldingen in de verering van JHWH heeft te maken met verschillende literaire motieven en thematische elementen in de Bijbel. Eén van die motieven is de tegenstelling tussen de ware en de valse aanbidding. Het verhaal van het gouden kalf in Exodus 32 is een duidelijk voorbeeld van de gevaren van een op afbeeldingen gebaseerde aanbidding. Het feit dat de Israëlieten een gouden kalf hebben gemaakt als een afbeelding van JHWH leidt tot hun snelle veroordeling:

Exodus 32:8

Zij zijn al snel afgeweken van de weg die Ik hun geboden had: zij hebben voor zichzelf een gegoten kalf gemaakt, zij buigen zich ervoor neer, offeren eraan en zeggen: Dit zijn uw goden, Israël, die u uit het land Egypte geleid hebben.

Deze gebeurtenis laat zien dat de Israëlieten afweken van de door God voorgeschreven vorm van aanbidding en wat de gevolgen waren van dergelijke acties. Het incident met het gouden kalf dient als een waarschuwing tegen het overnemen van heidense praktijken en het creëren van fysieke afbeeldingen van God. Voor meer informatie over afbeeldingen, verwijzen we je naar onze studie: "**Het Tweede Gebod**"

Een ander belangrijk motief is dat JHWH wordt afgeschilderd als een sprekende God in plaats van een zichtbare God. Door de hele Bijbel heen worden de boodschappen en openbaringen van God overgebracht door Zijn Woord, wat het belang van het luisteren benadrukt in plaats van het zien:

Deuteronomium 4: 12

En de HEERE (JHWH) sprak tot u vanuit het midden van het vuur; het geluid van de woorden hoorde u, maar een gestalte zag u niet, er was alleen een stem.

2 Korinthe 5:7

want wij wandelen door geloof, niet door aanschouwen.

Romeinen 10:17a

Zo is dan het geloof uit het gehoor ...

Deze nadruk op de stem van God, in plaats van een zichtbare vorm, onderstreept het belang van Zijn Woord en de geboden, als leidraad voor de aanbidding en het gedrag van de Israëlieten. Het Nieuwe Testament gaat verder met dit thema van aanbidding zonder afbeeldingen en legt de nadruk op het vleesgeworden Woord van God in de persoon van Jesjoea.

De menswording van Jesjoea gaat niet in tegen het gebod van afbeeldingen, maar vervult de Openbaring van God op een persoonlijke en relationele manier:

Johannes 1:14

En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, een heerlijkheid als van de Eniggeborene van de Vader), vol van genade en waarheid.

Jesjoea is de belichaming van de volheid van de openbaring van God, maar de nadruk blijft liggen op Zijn onderwijs, daden en offers in plaats van Zijn lichamelijke gestalte (Jesaja 53:2). De vroege gelovigen bleven het gebruiken van afbeeldingen in de eredienst afwijzen en concentreerden zich in plaats daarvan op het onderwijs en het voorbeeld van Jesjoea.

De Bijbel maakt gebruik van verschillende literaire genres en middelen om Zijn boodschappen over te brengen, vooral met betrekking tot afgoderij en de ware aanbidding. Als we deze genres en middelen begrijpen, dan gaan we ook de Bijbelse houding ten opzichte van beelden en afgoden beter begrijpen.

- **Verhalend:** De historische boeken, zoals Genesis, Exodus en Koningen bieden verhalende verslagen, die de gevaren van afgoderij illustreren aan de hand van de ervaringen van de Israëlieten. Deze verhalen bevatten vaak gedetailleerde beschrijvingen van gebeurtenissen, dialogen en de gevolgen van de acties van de mensen. Ze dienen als leerzame verhalen voor de lezers.
- **Profetie:** De profetische boeken, zoals Jesaja, Jeremia en Ezechiël, gebruiken levendige beelden, beeldspraak en poëtische taal om Gods ongenoegen over te brengen aangaande afgoderij en Zijn volk terug te roepen naar de getrouwe aanbidding. De profeten schilderen afgoden vaak af als machteloos en bespotten degenen die ze maken en aanbidden.
- **Wet:** De Torah, met name in boeken als Exodus, Leviticus en Deuteronomium, bevat wettelijke instructies die het creëren en aanbidden van afbeeldingen expliciet verbiedt. Deze teksten stellen het kader vast voor de manier waarop de Israëlieten hun aanbidding moeten doen en hun relatie met JHWH moeten onderhouden.
- **Wijsheidsliteratuur:** Boeken als Psalmen en Spreuken bevatten beschouwingen over de aard van de ware aanbidding en de dwaasheid van afgoderij. Deze poëtische en filosofische geschriften bieden inzicht in de geestelijke en ethische dimensies van aanbidding.

Deze literaire genres laten niet alleen de gevaren zien van de afgoderij, maar zitten ook verwerkt in de verschillende thematische verbanden, die de Bijbelse boodschap tegen afgoderij versterken. Door deze thema's te onderzoeken, gaan we de voortdurende Bijbelse oproep beter begrijpen, om afgoderij te verwerpen en de zuivere aanbidding te handhaven.

Door de Bijbelteksten heen lopen diverse thematische verbanden, die bepaalde passages met elkaar verbinden en de boodschap tegen afgoderij versterken:

- **Heiligheid:** Een terugkerend thema is de heiligheid van God en Zijn volk. JHWH roept Zijn volk op om heilig te zijn zoals Hij heilig is, wat inhoudt dat je wegblijft van afgoderij en de reinheid bewaart in de eredienst (Leviticus 19:2). Dit thema onderstreept de afzondering en het kenmerkende karakter van Gods volk ten opzichte van de omringende naties.
- **Verbond:** De verbondsrelatie tussen JHWH en Israël staat centraal in het Bijbelse verhaal. Afgoderij wordt vaak afgeschilderd als een schending van dit verbond, verwant aan geestelijk overspel. De profeten gebruiken vaak beelden van het huwelijk om de ontrouw van Israël te beschrijven bij de oproep van God tot bekering en herstel (Hosea 2:16-20).

- **Oordeel en herstel:** Het thema van oordeel en herstel is prominent aanwezig in de profetische literatuur. Afgoderij leidt tot oordeel en ballingschap, maar God belooft ook herstel en vernieuwing voor degenen die berouw hebben en naar Hem terugkeren. Dit thema benadrukt de gerechtigheid en barmhartigheid van God.
- **Messiaanse verwachting:** De verwachting van een komende Messias, die de ware aanbidding zal vestigen en Israël zal herstellen, is een belangrijk thema. Het Nieuwe Testament identificeert Jesjoea als de vervulling van deze belofte en benadrukt Zijn rol in het terugbrengen van de gelovigen naar een authentieke aanbidding zonder afbeeldingen (Johannes 4:23-24).

De theologische betekenis van de aanbidding zonder afbeeldingen vinden we overal terug in de Bijbelse literatuur, en dat onthult de diepgang van het verlangen van JHWH naar een zuivere en onbesmette relatie met Zijn volk.

Door deze literaire genres en thematische verbanden te onderzoeken, kunnen de gelovigen beter gaan begrijpen waarom JHWH Zijn volk opdroeg om geen afbeeldingen te gebruiken en zich te concentreren op het aanbidden van Hem in geest en waarheid.

Het belang van een aanbidding zonder afbeeldingen wordt verder onderstreept door de historische verslagen van afgoderij onder de Israëlieten. Als we deze Bijbelse verhalen onderzoeken dan onthult het de bijbehorende gevaren van afgoderij en de verwoestende gevolgen die dit had voor Gods volk.

Deel 3: Israël en Afgoderij: Lessen uit de Bijbelse Geschiedenis

Het Bijbelse verhaal waarschuwt heel consequent voor de gevaren van afgoderij en beschrijft dit als een fundamentele afwijking van de ware aanbidding van JHWH. De profeten spraken een ernstige veroordeling uit over het feit dat de Israëlieten afgoden gingen aanbidden. Ze benadrukten de nutteloosheid ervan en de daaruit voortvloeiende gevolgen. Kijk maar eens naar de woorden van de profeet Jesaja:

Jesaja 44:9-10

De makers van beelden, allen zijn zij leegheid, hun geliefde voorwerpen doen geen nut. Ja, zijzelf zijn hun getuigen: zij zien niet en zij weten niet. Daarom zullen zij beschaamd worden. Wie maakt er nu een god en giet een beeld dat geen nut doet?

De kritiek van Jesaja onderstreept de absurditeit van het aanbidden van door de mens gemaakte objecten, en benadrukt hun onmacht en de schande die ze bij hun makers teweegbrengen. Deze profetische literatuur maakt gebruik van literaire middelen zoals ironie en sarcasme om de dwaasheid van afgoderij bloot te leggen en deze te contrasteren met de macht en soevereiniteit van JHWH. Zoals er staat geschreven:

Jeremia 10:5

Ze zijn als een vogelverschrikker op een komkommerveld, want spreken kunnen ze niet. Ze moeten helemaal gedragen worden, want ze kunnen geen stap verzetten. Wees niet bevreesd voor hen, want kwaad kunnen ze niet doen, maar ook goeddoen is er bij hen niet bij.

Het Gouden Kalf Incident:

Eén van de opvallendste voorbeelden van de gevaren van afgoderij is het incident met het gouden kalf, dat in Exodus 32 wordt beschreven. Toen Mozes wat langer op de berg Sinaï verbleef, hebben de ongeduldige Israëlieten Aäron onder druk gezet om een god te maken die hen zou leiden. Exodus zegt:

Exodus 32:4

Hij nam ze van hen aan, hij bewerkte ze met een graveerstift en maakte er een gegoten kalf van. Toen zeiden zij: Dit zijn uw goden, Israël, die u uit het land Egypte geleid hebben.

Ze zeiden zelfs: "Morgen is er een feest voor de HEERE [JHWH]." (Exodus 32:5), waarmee ze aangaven dat ze geloofden dat het kalf JHWH voorstelde. Deze daad van het maken en aanbidden van het gouden kalf resulteerde in een streng oordeel over de Israëlieten (Exodus 32:28). Het was een flagrante schending van het verbond dat ze zojuist hadden gesloten met JHWH, wat liet zien hoe snel en gemakkelijk ze terugkeerden naar de afgodische praktijken van Egypte en de omringende culturen, en hoe ze zelf een verkeerd beeld hadden van JHWH.

Dit syncretisme - het vermengen van elementen van Egyptische afgoderij met de aanbidding van JHWH - illustreert hoe diepgeworteld deze praktijken waren, zelfs na hun bevrijding uit Egypte. De snelle terugkeer van de Israëlieten naar het maken van een gouden kalf benadrukt de voortdurende strijd om de zuivere aanbidding te handhaven en de integratie van buitenlandse afgodische elementen in hun geloof te vermijden. Het ligt in onze gevallen menselijke natuur om te verlangen naar iets tastbaars om te aanbidden, iets dat we kunnen zien en aanraken. Deze neiging komt voort uit ons vlees, dat zoekt naar fysieke afbeeldingen van het goddelijke, in plaats van een aanbidding te omarmen in geest en waarheid.

De Koperen Slang: Van Genezend Instrument tot Afgodsbeeld:

Een ander belangrijk voorbeeld is de koperen slang die Mozes heeft gemaakt in de woestijn. Aanvankelijk diende deze slang als een middel voor de Israëlieten om Goddelijke genezing te ontvangen:

Numeri 21:8-9

En de HEERE (JHWH) zei tegen Mozes: Maak u een gifslang en zet hem op een staak. Het zal gebeuren dat ieder die gebeten is, in leven zal blijven, als hij daarnaar kijkt. Toen maakte Mozes een koperen slang en zette hem op de staak. En het gebeurde als de slang iemand beet dat hij naar de koperen slang keek en in leven bleef.

Maar na verloop van tijd begonnen de Israëlieten de koperen slang zelf te vereren en veranderden het in een afgodsbeeld. Tijdens de regering van koning Hizkia was dit voorwerp, dat oorspronkelijk een symbool was van Gods voorzienigheid, een voorwerp van aanbidding geworden:

2 Koningen 18:4

Hij nam de offerhoogten weg, sloeg de gewijde stenen in stukken en hakte de gewijde palen om. Hij verbrijzelde ook de koperen slang, die Mozes gemaakt had, omdat de Israëlieten er tot die tijd toe reukoffers aan gebracht hadden; men noemde hem Nehustan.

Deze verandering van de slang, van een gewoon symbool naar de aanbidding als een afgod, illustreert hoe gemakkelijk een object, dat is bedoeld om naar God te verwijzen, zelf een afgod kan worden.

Dit misbruiken van religieuze symbolen demonstreert de menselijke neiging om over te schakelen van ware geestelijke aanbidding naar afgoderij. En de gevolgen van afgoderij waren zwaar voor Israël (2 Koningen 17:15-18).

Net zoals de Israëlieten in het verleden hebben geworsteld met afgoderij, staat het moderne christendom voor soortgelijke uitdagingen. Als we de historische gebeurtenissen begrijpen, gaan we de parallellen in de hedendaagse praktijken herkennen, wat benadrukt dat we in onze tijd nog steeds waakzaam moeten zijn voor afgoderij.

Het brood van het Laatste Avondmaal, bedoeld als symbool om de gelovigen te laten nadenken over het onderwijs en het offer van Jesjoea, is verheven tot een object van aanbidding in de vorm van de eucharistie. Op dezelfde manier is het kruis, dat het verhaal van de kruisiging van Jesjoea vertegenwoordigt, omgevormd tot een crucifix - een religieus symbool waar veel belijdende christenen zich voor neerbuigen en het vereren. Deze voorbeelden weerspiegelen het misbruik van de koperen slang. Net zoals Hizkia de koperen slang vernietigde om de zuivere aanbidding te herstellen, moeten wij moderne praktijken, die afwijken van de Bijbelse principes, kritisch evalueren en eventueel aanpassen.

Het Gevaar van het Religieuze Syncretisme:

De vermenging van verschillende religieuze praktijken, bekend als het syncretisme, is door de geschiedenis heen een hardnekkig probleem geweest. Door zowel oude als moderne voorbeelden van het syncretisme te onderzoeken, kunnen we beter begrijpen welke invloed het heeft op de zuivere aanbidding en waarom we ons ertegen moeten beschermen.

De Bijbel waarschuwt herhaaldelijk tegen het overnemen van de praktijken van andere religies. In Deuteronomium onderwijst JHWH de Israëlieten:

Deuteronomium 12:30-31

wees dan op uw hoede dat u niet, nadat zij van voor uw ogen weggevaagd zijn, in dezelfde valstrik komt, en dat u niet vraagt naar hun goden, door te zeggen: Zoals deze volken hun goden gediend hebben, zo zal ik het ook doen. U mag ten aanzien van de HEERE (JHWH), uw God, niet doen zoals zij! Want alles wat voor de HEERE (JHWH) een gruwel is, wat Hij haat, hebben zij voor hun goden gedaan. Zij hebben voor hun goden immers zelfs hun zonen en hun dochters met vuur verbrand.

Op dezelfde wijze waarschuwt Jeremia:

Jeremia 10:2-4

Zo zegt de HEERE (JHWH): U mag u de weg van de heidenvolken niet aanleren, en u niet ontstellen door de tekenen aan de hemel, omdat de heidenvolken zich daardoor ontstellen. Want de gebruiken van die volken zijn onzinnig: het is immers een stuk hout, iemand heeft het uit het bos gekapt, vakwerk met de bijl. Met zilver en met goud maken ze het mooi, met spijkers en met hamers zetten ze het vast, zodat het niet kan wiebelen.

Het Religieuze syncretisme is een belangrijk punt van zorg in de Bijbel. De Israëlieten traptten vaak in deze val en namen elementen van de Kanaänitische aanbidding op in hun praktijken. Deze vermenging van aanbiddingsvormen verwaterde hun toewijding aan JHWH en leidde tot geestelijke corruptie (Richteren 2:11-13).

Salomo's afvalligheid:

De latere jaren van koning Salomo zijn een opmerkelijk voorbeeld van syncretisme. Ondanks zijn wijsheid en aanvankelijke trouw, brachten Salomo's huwelijken met buitenlandse vrouwen hem ertoe om hoge plaatsen te bouwen voor hun goden en zelf deel te nemen aan hun aanbidding (1 Koningen 11:1-8). Dit syncretisme wekte de toorn van God op en leidde uiteindelijk tot de verdeling van het koninkrijk.

Het Noordelijke Koninkrijk:

Het noordelijke koninkrijk Israël, onder koning Jerobeam, normaliseerde het syncretisme door gouden kalveren te plaatsen in Bethel en Dan. Hij beweerde dat ze JHWH vertegenwoordigden (1 Koningen 12:28-30). Niet alleen introduceerde Jerobeam de afgoderij met deze gouden kalveren, maar hij stelde ook een priesterlijk systeem in dat nooit werd goedgekeurd door JHWH. Zo hebben ook moderne christelijke denominaties, zoals het katholicisme, de oosterse orthodoxie, het anglicanisme en bepaalde takken van het lutheranisme, priesterschappen ingesteld die vervalsingen zijn van het oorspronkelijke Levitische systeem, compleet met priesterlijke hiërarchische structuren, priesterlijke kleding, wierook, tempelattributen, rituele wassingen en priesterlijke instrumenten. Deze moderne praktijken zijn, net als de daden van Jerobeam, een voorbeeld van de gevaren van het volgen van onze eigen weg en het toepassen van praktijken die God heeft veroordeeld. Zulke daden leidden in het hele koninkrijk tot afgoderij en resulteerden uiteindelijk in hun ballingschap.

Israël in de tijd van de Richteren:

In de tijd van de Richteren verviel Israël herhaaldelijk in afgoderij en verlieten ze JHWH om Baäl en Astarte te dienen. Deze periode werd gekenmerkt door een cyclus van zonde, onderdrukking, berouw en bevrijding, toen de Israëlieten zich tot andere goden hadden gewend en leden de onder buitenlandse onderdrukkers (Richteren 2:11-19). Elke keer dat ze berouw hadden, liet JHWH richteren opstaan om hen te bevrijden, maar de cyclus begon dan opnieuw, met de nadruk op de aanhoudende strijd tegen afgoderij.

De lessen uit de geschiedenis van Israël dienen als een waarschuwing voor de hedendaagse gelovigen. De vermenging van buitenlandse religieuze praktijken met de aanbidding van JHWH verwaterde niet alleen hun geloof, maar bracht ook ernstige gevolgen met zich mee (Richteren 2:11-15, 2 Koningen 17:16-18, Hosea 13:2-3, Jeremia 2:19).

Dit patroon van het vermengen van niet-Bijbelse elementen met de aanbiddingspraktijken is niet beperkt tot de oudheid; Het blijft ook voor onze huidige tijd een uitdaging.

Deel 4: Moderne parallellen en christelijke toevoegingen

Net zoals het oude Israël worstelde met het syncretisme, staat het moderne christendom voor soortgelijke uitdagingen. De vermenging met niet-Bijbelse praktijken en symbolen leidt tot een verwaterd en gecompromitteerd geloof. Laten we enkele voorbeelden bekijken zoals die vandaag de dag in de eredienst van veel kerken voorkomen.

Iconen en beelden: In veel kerken worden de iconen en beelden van Jezus, Maria, de heiligen en de engelen, die waren bedoeld om de aanbidding te inspireren, vaak het middelpunt van de aanbidding. Veel gelovigen schrijven zelfs kracht en heiligheid toe aan deze voorwerpen, wat lijkt op de afgoderij van de koperen slang.

Verering van heiligen en necromantie: In duizenden kerken over de gehele wereld lijkt de verering van de heiligen heel veel op de oude praktijk van het vergoddelijken van mindere goden binnen een pantheon. Net zoals de goden onder Zeus werden gezien als tussenpersonen, worden de heiligen op dezelfde manier vereerd met praktijken zoals het neerbuigen voor en het kussen en aanbidden van afbeeldingen van de heiligen, waarbij men gelooft dat die kunnen bemiddelen en gebeden kunnen begeleiden. Het zoeken naar de voorspraak van de doden is in de Bijbel nadrukkelijk verboden. Deze verheffing van de heiligen tot een bijna goddelijke status is een duidelijke vorm van afgoderij.

Relikwieën en heilighdommen: Veel religieuze relikwieën, met name de botten en persoonlijke bezittingen van overleden heiligen, worden vaak bewaard en vereerd op een manier die doet denken aan oude religieuze afgodische praktijken. Men denkt dat deze relikwieën geestelijke kracht bezitten en ze worden daarom neergezet bij de uitgebreide graven van die heiligen. Deze gewoonte lijkt enorm op de verering van fysieke kunstvoorwerpen in oude religies zoals in het oude Egypte, waar de lichamen en objecten, die werden geassocieerd met de farao's, met grote eerbied werden behandeld. Ze geloofden dat die konden bemiddelen bij de goddelijke aanwezigheid.

De vergoddelijking van Maria: Het beeld van Maria als de Koningin van de Hemel, afgebeeld in verschillende vormen van de christelijke iconografie, lijkt op de afgodische aanbidding die in Jeremia 7:18 wordt veroordeeld. Volgens de reguliere katholieke traditie wordt ze beschouwd als de nieuwe tabernakel van het nieuwe verbond, die de goddelijke aanwezigheid draagt. Bij hun verering loven ze haar door middel van talrijke Mariagezangen. Jaarlijks worden er meer dan 50 Mariafeesten gevierd en honderden Mariagebeden uitgesproken, die de uitgebreide toewijding laten zien die op haar is gericht. Deze verheerlijking verheft Maria tot een bijna goddelijke verwant van de godinnen van Kanaän.

Eucharistische aanbidding: Bij de eucharistieviering aanbidden miljoenen katholieken wereldwijd de "geconsacreerde hostie", in de overtuiging dat dit werkelijk het lichaam is van Christus door middel van transsubstantiatie. Deze praktijk, hoewel bedoeld om Jesjoea te eren, introduceert een fysiek object in de eredienst, dat de aandacht afleidt van de geestelijke relatie met JHWH en meer aansluit bij de afgodische praktijken waartegen de Bijbel juist waarschuwt.

De verering van de engelen: Het vereren van engelen bij veel christelijke tradities, lijkt enorm op de oude traditie van de engelenverering die we tegenkomen in het gnosticisme. Het omvat gebeden die zijn gericht op engelen, waarbij beelden en iconen worden gebruikt als richtpunten voor de verering. Dergelijke praktijken omvatten het vereren engelen die dezelfde soort uitbundige vreugde laten zien waar het gnosticisme om bekend stond en in de Bijbel werd veroordeeld.

Kerstmis en Pasen: De viering van Kerstmis en Pasen lijkt elementen te bevatten die afkomstig zijn van heidense feesten. Hoewel deze feestdagen belangrijke gebeurtenissen herdenken in het leven van Jesjoea, weerspiegelt het opnemen van tradities zoals kerstbomen en paaseieren een syncretisme dat afleidt van de ware focus van aanbidding.

De crucifix als afgodsbeeld en talisman: Het kruis, dat het verhaal van de kruisiging van Jesjoea voorstelt, is een voorwerp van aanbidding geworden voor veel belijdende christenen die ervoor neerbuigen. Bovendien dragen velen de crucifix als een soort talisman, in de overtuiging dat het bescherming biedt tegen boze geesten.

Deze praktijk verandert een symbool van geloof in een object van bijgelovige afhankelijkheid, dat lijkt op het afgodische gebruik van fysieke objecten in de oude aanbidding.

Het religieuze syncretisme, of het nu oud is of modern, vormt een voortdurende bedreiging voor een authentiek geloof. Gelovigen worden opgeroepen om de praktijken te onderscheiden en te verwerpen die hun aanbidding afzwakken of in gevaar brengen. Ze moeten ervoor zorgen dat hun toewijding uitsluitend is gericht op JHWH.

Systematische afgoderij in de kerk:

Het introduceren van afbeeldingen in de eredienst, binnen bepaalde takken van het christendom, is een enorme afwijking van het Bijbelse model en een vorm van afgoderij waar de Bijbel consequent tegen waarschuwt. Laten we eens bekijken hoe deze praktijken in de verschillende denominaties aanwezig zijn.

Het Katholicisme:

In het katholicisme gaan beelden en afbeeldingen, zoals we die al hebben besproken, gepaard met praktijken die de Bijbel als afgoderij zou beschouwen. De katholieke autoriteiten verdedigen die beelden door een onderscheid te maken tussen verering en aanbidding.

"De christelijke beeldenverering is niet in strijd met het eerste gebod dat de afgodsbeelden veroordeelt. Want "de eer die aan een beeld bewezen wordt, is bestemd voor degene die afgebeeld wordt" en "wie het beeld vereert, vereert daarin de persoon die erin afgebeeld wordt". De eer aan de afbeelding van heiligen bewezen is een "respectvolle verering" en geen aanbidding. Die komt alleen aan God toe. Gezegd moet worden dat de godsdienstige verering niet bewezen wordt aan de afbeeldingen, voor zover deze op zichzelf als bepaalde dingen beschouwd worden, maar op de afbeeldingen voor zover ze ons leiden naar de mensgeworden God. De beweging echter die naar de afbeelding gaat, zij afbeelding is, blijft niet staan bij de afbeelding zelf, maar gaat uit naar datgene waarvan ze de afbeelding is."

- *Catechismus van de Katholieke Kerk*, paragraaf 2132.

<https://rkdocumenten.nl/toondocument/1-catechismus-van-de-katholieke-kerk-nl/?systeemnum=1-2500>

"Want de eer die aan het beeld wordt bewezen, gaat over op datgene wat het beeld vertegenwoordigt, en hij die het beeld vereert, vereert daarin het afgebeelde onderwerp."

- *Tweede Concilie van Nicea, 787 n.Chr.*

"Ik vereer niet het materiaal, maar de Schepper van het materiaal. God heeft zich voor mij tot materiaal gemaakt; Ik vereer het materiaal waardoor Zijn redding tot mij kwam."

- *Paus Benedictus XVI, Katholiek Persbureau*

Ondanks het theologische onderscheid dat wordt gemaakt tussen verering (*dulia*) en aanbidding (*latria*), leidt deze praktijk tot een verkeerde soort toewijding, wat in feite afgoderij is. Gezien onze vleeselijke aard is de grens tussen verering en aanbidding gemakkelijk vervaagd. Ons inherente verlangen naar tastbare voorstellingen van het goddelijke zorgt ervoor dat we een ongepaste eerbied toekennen aan fysieke objecten.

Wat begint als een symbool dat is bedoeld om de toewijding te inspireren, wordt al snel een object van aanbidding. Deze beelden zijn voortdurende struikelblokken en leiden de aandacht af van de ware geestelijke aanbidding.

Oosterse orthodoxie:

Zo worden iconen in de oosterse orthodoxie ook vereerd en beschouwd als kanalen van de goddelijke aanwezigheid. Johannes van Damascus, een gerespecteerd theoloog uit de 7e en 8e eeuw in de oosters-orthodoxe traditie, is een vurige verdediger van het gebruik van iconen en schrijft:

"Ik vereer de materie niet, maar ik vereer de Schepper van de materie die omwille van mij materie is geworden, die Zijn verblijfplaats in de materie heeft willen innemen, die mijn redding door de materie heeft bewerkstelligd. Ik zal niet ophouden die zaak te vereren waardoor mijn redding werd bewerkt. Maar ik vereer het niet als God! Hoe kan hetgeen dat zijn bestaan uit het niets heeft ontvangen, God zijn? ... En ik groet al het overige van de geschapen materie, die een middel zijn geworden tot mijn redding, ik vereer het, niet als God, maar omdat zij gevuld is met goddelijke energie en genade."

- Johannes of Damascus, *Three Treatises on the Divine Images*

De theologie achter de iconenverering omvat het geloof dat de eer die aan het beeld wordt bewezen, overgaat op het origineel. Deze praktijk lijkt op wat de heidense naties deden, waar ze goddelijke aanwezigheid en macht toeschreven aan fysieke objecten. De nadruk leggen op iconen, als vensters naar het goddelijke, is vergelijkbaar met de afgodische gebruiken van de omringende naties, die vaak gepaard gingen met het aanbidden van de fysieke afbeeldingen van hun goden. Deze beelden, bedoeld als hulpmiddelen bij de aanbidding, worden vaak het voornaamste richtpunt. Ze veranderen in afgoden die de aandacht afleiden van de rechtstreekse geestelijke aanbidding die JHWH opdraagt. Deze praktijk is in tegenspraak met het Bijbelse principe van het aanbidden van God in geest en waarheid, zoals wordt uitgelegd in Johannes 4:24.

Net als de katholieke kerk en de oosterse orthodoxie, geloofden de Babyloniërs, Assyriërs, Egyptenaren en Kanaänieten allemaal dat de aanbidding en de eer die aan het beeld werd gegeven, werd overgebracht naar de godheid die het vertegenwoordigde. Deze overbrenging van de aanbidding door middel van een beeld weerspiegelt de praktijken van heidense naties waarvan God zei dat we die niet moeten volgen.

Deuteronomium 4:16-18

dat u niet verderfelijk handelt en voor u een beeld maakt, de afbeelding van enig afgodsbeeld, de vorm van een man of vrouw, de vorm van enig dier dat op het land leeft, de vorm van enige gevleugelde vogel die door de lucht vliegt, de vorm van iets wat op de aardbodem kruipt, of de vorm van enige vis die in het water onder de aarde leeft.

Het Nieuwe Testament bevestigt, in duidelijke bewoordingen, het verbod op afgoderij. 1 Johannes 5:21 stelt: "**Kinderkens, bewaart u voor de afgoden.**" Bovendien heeft de Vergadering van Jeruzalem, in Handelingen 15, vier voorlopige eisen opgesteld voor de niet-Joodse gelovigen. Eén daarvan was dat ze zich moeten onthouden van afgoderij (Handelingen 15:20).

Deze beslissing benadrukt het belang dat je wegblijft van de afgoderij, als grondelement van de vroegchristelijke toepassingen.

Het is heel belangrijk dat je dit begrijpt, als we gaan kijken naar het onderwijs van Jesjoea, dat de juiste manier van aanbidding aangeeft en de ware bedoeling van de Torah benadrukt.

Deel 5: Messiaanse verbindingen en de rol van Jesjoea

Eén van de roepingen van Jesjoea was om de perfecte interpretatie van de Torah te onderwijzen, een voorbeeld te zijn van hoe je dit uitleeft op een manier die JHWH eert, door misverstanden te corrigeren en de ware bedoeling ervan te benadrukken. Zoals Jesjoea zei:

Mattheüs 5:17-18

Denk niet dat Ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen; Ik ben niet gekomen om die af te schaffen, maar te vervullen. Want, voorwaar, Ik zeg u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota of één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles geschied is.

Jesjoea's vervulling van de Wet bracht de ware betekenis ervan aan het licht, door te onderwijzen en voor te leven hoe je de geboden van God volledig en getrouw kunt gehoorzamen. Dit omvat ook het verbod op afbeeldingen, wat Hij opnieuw heeft bevestigd door Zijn onderwijs en Zijn daden, waarbij Hij de nadruk heeft gelegd op een aanbidding die is gericht op God in plaats van fysieke afbeeldingen.

De Samaritaanse Vrouw en de Oproep tot Ware Aanbidding:

Eén van de meest expliciete leringen over aanbidding in het Nieuwe Testament vinden we in het gesprek van Jesjoea met de Samaritaanse vrouw bij de bron:

Johannes 4:23-24

Maar de tijd komt en is er nu, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid, want de Vader zoekt wie Hem zo aanbidden. God is Geest en wie Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid.

Deze passage onderstreept het onderwijs van Jesjoea over de grotere waarheid van de geestelijke aanbidding. Hoewel de fysieke Tempel dient als een belangrijke tastbare illustratie van de geestelijke werkelijkheden, benadrukt Jesjoea dat de ware aanbidding zowel het fysieke als het geestelijke omvat, wat de gelovigen leidt tot een aanbidding in geest en waarheid, terwijl ze de betekenis van de fysieke Tempel begrijpen.

Jesjoea als het Volmaakte Beeld van God:

Jesjoea wordt beschreven als het volmaakte Beeld van de onzichtbare God, die een Goddelijke openbaring geeft, dat het gebod tegen afbeeldingen niet overtreedt:

Kolossenzen 1:15

Hij is het Beeld van de onzichtbare God, de Eerstgeborene van heel de schepping.

Het leven, het onderwijs, de dood en de opstanding van Jesjoea openbaren het karakter en de wil van God. De belichaming van de Goddelijke eigenschappen dient als de ultieme vertegenwoordiging van God, die de gelovigen naar een persoonlijke, levende relatie leiden met de Vader door middel van de Zoon.

Dit relationele aspect staat centraal in het begrijpen van de rol van Jesjoea bij een aanbidding die geen fysieke afbeeldingen omvat.

Na de hemelvaart van Jesjoea zet de Heilige Geest het werk voort om de gelovigen naar de ware aanbidding te leiden. De inwonende aanwezigheid van de Geest stelt de gelovigen in staat om de principes van de Wet na te leven op een manier die God eert:

Johannes 14:26

Maar de Trooster, de Heilige Geest, Die de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u in alles onderwijzen en u in herinnering brengen alles wat Ik u gezegd heb.

De Heilige Geest leidt de gelovigen naar een dieper begrip van wat het betekent om te aanbidden in geest en waarheid, door hun hart en daden af te stemmen op Gods geboden en de valkuilen van afgoderij te vermijden.

Eschatologische Hoop en de Nieuwe Schepping:

De uiteindelijke vervulling van de eredienst in geest en waarheid wordt gerealiseerd in de eschatologische hoop van de nieuwe schepping. In het boek Openbaring ziet Johannes een toekomst voor zich waarin de aanwezigheid van God volledig zichtbaar is onder Zijn volk, en waardoor er geen Tempel of enige andere fysieke voorstelling meer nodig is:

Openbaring 21:22-23

Ik zag geen tempel in haar, want de Heere, de almachtige God, is haar tempel, en het Lam. En de stad heeft de zon en de maan niet nodig om haar te beschijnen, want de heerlijkheid van God verlicht haar, en het Lam is haar lamp.

Dit visioen onderstreept het hoogtepunt van Gods plan voor Zijn volk om in een volmaakte eenheid met Hem te wonen, waar de aanbidding zuiver is en geen bemiddeling nodig heeft van fysieke bouwwerken of afbeeldingen.

Door de geschiedenis heen bleef de uitdaging om de zuivere aanbidding te behouden bestaan. De worsteling van het oude Israël met afgoderij komt overeen met de moderne religieuze praktijken omdat ze afbeeldingen en symbolen bevatten die kunnen afleiden van de ware aanbidding. Het verhaal van de koperen slang, die oorspronkelijk een middel was voor het ontvangen van Goddelijke genezing, werd een voorwerp van afgoderij, wat een heel goed voorbeeld is van dit gevaar.

In het moderne christendom brengen praktijken zoals de verering van de heiligen, het gebruik van iconen en het vermengen met niet-Bijbelse tradities vergelijkbare risico's met zich mee. Deze praktijken kunnen leiden tot een vorm van afgoderij die de aandacht afleidt van de rechtstreekse aanbidding van God.

Het onderwijs en het leven van Jesjoea, samen met het voortdurende werk van de Heilige Geest, bieden een duidelijk pad dat wegblijft van afgoderij en leiden naar ware aanbidding. Door de perfecte interpretatie van de Wet te begrijpen en de integratie van aanbidding in geest en waarheid, zijn de gelovigen toegerust om de praktijken te onderscheiden en te verwerpen die hun toewijding aan JHWH in gevaar brengen.

De eschatologische hoop op een nieuwe schepping, waar Gods aanwezigheid volledig wordt gerealiseerd, moedigt de gelovigen aan om te streven naar de zuiverheid in hun aanbidding, vrij van de afleiding van fysieke afbeeldingen. Dit begrip vraagt om een voortdurende evaluatie van de aanbiddingspraktijken om ervoor te zorgen dat ze overeenkomen met de Bijbelse principes die JHWH heeft vastgesteld.

De leiding van Jesjoea maakt de cirkel rond en benadrukt de noodzaak van een zuivere aanbidding zonder afbeeldingen, zoals wordt aangegeven in de Bijbel. Nu we afsluiten is duidelijk geworden dat het heel belangrijk is om ons hierop te blijven richten voor een ware toewijding aan JHWH.

Conclusie

De afwezigheid van fysieke afbeeldingen van JHWH in de Bijbelse Tempel onderstreept, in tegenstelling tot de afgodische praktijken van het Oude Nabije Oosten, de unieke aard van de aanbidding die JHWH verlangt (Leviticus 19:4, Deuteronomium 4:15-19). De theologische betekenis van dit verschil benadrukt de transcendentie van God (Jesaja 55:8-9) en legt de nadruk op het aanbidden van Hem in geest en waarheid (Johannes 4:24).

Door de hele Bijbel heen, van de Torah tot aan het Nieuwe Testament, is de consistente boodschap duidelijk: God kan en mag niet worden afgebeeld door fysieke afbeeldingen. De gevaren van afgoderij worden levendig geïllustreerd in de verhalen van het gouden kalf en de koperen slang, die dienen als waarschuwingen tegen het toestaan van fysieke objecten die het middelpunt worden van de aanbidding (Numeri 21:8-9, 2 Koningen 18:4).

Jesjoea heeft, in Zijn onderwijs en leven, de Torah perfect uitgelegd en nageleefd. Hij riep Zijn volgelingen op tot een diepere vorm van aanbidding, die overeenkomt met de principes die JHWH heeft vastgesteld (Mattheüs 5:17). Hij benadrukte dat ware aanbidding zowel het fysieke als het geestelijke omvat, en leidde de gelovigen om in geest en waarheid te aanbidden, terwijl ze de betekenis van de fysieke Tempel begrijpen (Johannes 4:23-24).

De Bijbel gebruikt verschillende literaire genres en middelen om Zijn boodschappen over te brengen, vooral met betrekking tot afgoderij en ware aanbidding. Door deze genres en thematische verbanden te begrijpen, krijgen we een dieper inzicht in waarom JHWH Zijn volk heeft opgedragen om afbeeldingen te vermijden en zich te concentreren om Hem te aanbidden in geest en waarheid (Deuteronomium 12:3-4).

De voortdurende leiding van de Heilige Geest helpt de gelovigen om deze focus vast te houden. Het leidt hen naar de ware aanbidding en het helpt hen om de valkuilen van de afgoderij te vermijden (Johannes 14:26). Het eschatologische visioen van een nieuwe schepping, waar de aanwezigheid van God volledig wordt gerealiseerd zonder bemiddeling van fysieke afbeeldingen, biedt de gelovigen hoop en bemoediging om de zuiverheid na te streven bij hun aanbiddingspraktijken (Openbaring 21:22-23).

Met dit in gedachte is het van cruciaal belang dat de gelovigen, inclusief degenen die zich in het katholicisme, de oosterse orthodoxie en andere denominaties bevinden, die afbeeldingen gebruiken, hun aanbiddingspraktijken opnieuw evalueren. In tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht, is de verering van beelden en iconen geen onschuldige traditie, maar een vorm van afgoderij waartegen de Bijbel heel consequent waarschuwt. Gelovigen worden aangemoedigd om te overwegen om dergelijke organisaties te verlaten als ze zich niet afstemmen op het Bijbelse model van een aanbidding zonder afbeeldingen, zodat hun toewijding uitsluitend gericht blijft op JHWH (2 Korinthe 6:16-17).

Door hun aanbidding voortdurend te evalueren en af te stemmen op de Bijbelse principes, die door JHWH zijn vastgesteld, zorgen de gelovigen ervoor dat hun toewijding onverdeeld blijft en uitsluitend is gericht op Hem (Psalm 86:11). Dit vraagt om een onderscheidend vermogen van de moderne praktijken en tradities, zodat je herkent waar wordt afgeweken van de zuivere, onvervalste aanbidding die God verlangt (Romeinen 12:2).

Door zich te concentreren op de geestelijke en relationele aspecten van de aanbidding, kunnen de gelovigen het gebod tegen afbeeldingen eren en een diepere, meer authentieke relatie met JHWH ontwikkelen.

Johannes 4:24

God is Geest en wie Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid.

We hopen dat je van dit onderwijs hebt genoten. En vergeet niet om alles te onderzoeken.

Sjalom, dat Jahweh u mag zegenen in uw wandel in het volledige Woord van God.

Voor meer informatie of andere studies, verwijzen wij je naar onze website www.testeverything.net

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119Ministries; www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: www.twitter.com/119Ministries# (USA)